

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Жешувський університет (Республіка Польща)
Педагогічний інститут Чендуського університету (КНР)**

Матеріали

IV Міжнародної науково-практичної конференції

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

12 грудня 2019 року

**Харків
2020**

ББК 74.58+74.20+88.40+88.840

УДК 37.013.77:[378+373.5]

П86

ISBN 978-966-8196-19-5

Редакційна колегія:

Бойчук Ю. Д. – д-р пед. наук, професор, проректор з наукової роботи ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Золотухіна С. Т. – д-р пед. наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Лупаренко С. Є. – д-р пед. наук, доцент, професор кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Пісоцька М. Е. – д-р пед. наук, доцент, професор кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Попова О. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ткачова Н. О. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Кін О. М. – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 1 від 10 січня 2020 року)*

Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 12 грудня 2019 р.) / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. – Харків : «Мітра», 2020. – 447 с.

У збірнику відображено психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої школи в умовах сучасних викликів. Він містить результати досліджень учених, викладачів, учителів, наукові пошуки докторантів, аспірантів, студентів з питань розвитку педагогічної науки й освіти, психолого-педагогічних аспектів інклюзивної освіти, реалізації інноваційних технологій, розвитку обдарованої особистості в сучасному освітньому середовищі, професійної підготовки фахівця а також сучасних проблем порівняльної педагогіки.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам вищих закладів освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

Відповідальність за зміст, стилістику, орфографію та пунктуацію статей несуть автори

Видано за рахунок авторів.

ISBN 978-966-8196-19-5

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, 2020

Список використаних джерел:

1. Васильєва С. О. Проблема організації роботи науково-дослідних товариств. *Як нам упорядкувати нашу вищу школу*: матеріали IX міжнародної студентської наукової конференції. Харків, 2002. С. 154.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: авч. посібник. К., 2004. 218 с.
3. Закон України про інноваційну діяльність. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/40-15p>.
4. Загвязинский В. А. Педагогическое творчество учителя. М., 1987. 37 с.
5. Огієнко О.І. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. К., 2015. 314 с.
6. Educational Studios: Theory and Practice : monograph / edit. S. T. Zolotukhina, I. M. Trubavina. Prague-Vienna, 2018. 420 p.

ПРОЕКТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІННОВАТИЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Докучасва В. В.

доктор педагогічних наук, професор
професор кафедри дошкільної та початкової освіти
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
м. Старобільськ, Україна

У статті проаналізовано таке сучасне явище, як інноватизація, визначено її сутність, структуру й дефініційний ряд. Спираючись на досвід розробки концепції проектування інноваційних педагогічних систем, авторка через наукову рефлексію окремих її положень доводить доцільність використання технології проектування інноваційних педагогічних систем саме як інструменту інноватизації в освітньому просторі.

Ключові слова: *інноватизація, інноваціонізація, інновативність, інноваційність, інструмент інноватизації, концепція проектування, технологія проектування інноваційних педагогічних систем.*

In this article, the author has analyzed such a modern phenomenon as innovatization, defined the essence of it, structure and definition series. Based on the experience of developing the concept of designing innovative pedagogical systems, the author, through scientific reflection of its individual statements, has proved the feasibility of using the technology of designing innovative pedagogical systems as a tool of innovatization in the educational space.

Keywords: *innovatization, innovationization, innovativeness, innovation, tool of innovatization, designing concept, technology of designing innovative pedagogical systems.*

Аналіз праць з проблем, близьких до досліджуваної, показує, що первісне застосування поняття «інновація» помічене в дослідженнях культурологів

XIX століття, – у зв'язку з уведенням певних елементів однієї культури в іншу. Факт включення цього поняття до арсеналу науки фіксується, за твердженням Н. Юсуфбекової, 40-ми роками XX століття.

Саме відтоді *інновація* вважається однією з найважливіших форм прояву сучасної науково-технічної революції. Утім окремі дослідження засвідчують, що такі поняття, як «інноваційний процес», «інноваційна політика фірми» з'явилися в США вже в 30-ті рр. XX століття, що й надало підстави багатьом ученим наполягати на вузькогалузевій, тобто економічній, приналежності інноватики – науки про нововведення. Остання, на їхню думку, виникла виключно як відбиток гострої потреби фірм у діяльності щодо розробки й упровадження нових послуг, ідей, пропозицій (В. Сластьонін, Л. Подимова). Уведення ж терміна «інновація» до широкого наукового обігу, а далі – і розробка базових положень теорії інновацій, – є заслугою австрійського політолога й економіста Й. Шумпетера.

З боку вітчизняної академічної науки термін «інновація» тривалий час залишався без належної уваги. Зокрема, ані «Філософський словник» видання 1987 р., ані «Словник іншомовних слів» видання 1988 р. цього поняття ще не містили. Це стосується й такої фундаментальної категорії, як «нове». Єдиним ексклюзивним довідковим виданням, що виявилось в цьому сенсі найбільш термінологічно оснащеним, є «Науково-технічний прогрес. Словник» (1987 р.), де й подано розгорнуту характеристику інновації як сучасного явища.

Сьогодні *інноватика* постає як окрема галузь, що досліджує нововведення на міждисциплінарних засадах. Базовим поняттям для неї є «інновація». Згідно з системною концепцією нововведень, поняття «інновація», «нововведення» мають позначати як власне *новину*, так і процес упровадження цієї новини в практику (М. Лапін, А. Пригожин, Б. Сазонов, В. Толстой). З'ясування змісту нового виявилось особливо важливим для нашого дослідження (2007 р.) [1], адже вивчається процес, якому нове властиве іманентно. У цьому сенсі *нове* є і *причиною* (оновлювальний елемент у певній підсистемі суспільства), і *наслідком* (значущі позитивні зміни в соціальній практиці). У межах розробленої нами концепції *нове* як *результат* подається у вигляді створеної *інноваційної педагогічної системи*, яка, у свою чергу, слугує *детермінантою* подальших змін для досягнення більш значущих цілей [1].

Подальше опрацювання вказаної концепції у трансдисциплінарному напрямі актуалізує низку понять, що визначають сучасний стан інноватики, а саме: «інновативність», «інноваційність», «інноваціонізація», «інноватизація» тощо.

У визначеннях сучасних авторів *інноватизація* постає як активне впровадження нових технологій, високотехнологічних процесів створення інноваційних проектів у різних сферах людської діяльності (А. Золотарьова, А. Степанов, С. Тарасенко та ін.). Як вихідна умова для масштабної інноватизації розглядається наскрізне створення високотехнологічного середовища, яке б постійно змінювалося – відповідно до вимог науково-технічного прогресу [4].

Поряд із терміном «інноватизація» в обіг вводиться термін «інноваціонізація [розвитку]», який за сенсом наближений до першого поняття.

Однак водночас існує думка, що *інноваціонізація* – це складник процесу модернізації.

Сутність співвідношення між вищезгаданими поняттями з'ясовується, якщо розрізнити аспекти широкого й вузького їх сенсу. За В. Прокіним, якщо у *вузькому* сенсі інноватизація подається як «упровадження у виробництво того, чого раніше не існувало», то в *широкому* значенні інноватизація постає «додаванням до модернізації у вузькому сенсі», яка означатиме «оновлення суспільства на основі прогресивних зразків техніки, технології, бізнес-процесів» [3].

Поряд із термінами «інноватизація» й «модернізація» (які вочевидь мають символізувати позитивні тенденції розвитку) пропонується використовувати термін «архаїзація» (Г. Жога) [4] – для позначення тенденції деградації, звернення до минулих зразків суспільного устрою (як чинника, що покликаний гальмувати науково-технічний і соціально-економічний прогрес).

У межах теорії, що висуває Г. Жога, сформульовані сучасні форми архаїзації, а саме: а) репродукція архаїзації; б) репродукція модернізації; в) інноваційна архаїзація; г) інноваційна модернізація. Відповідно до цього запропоновано концептуальні моделі суспільного розвитку, що дефінійовані за ознакою стадій руху, за напрямом науково-технічного прогресу та інновацій, а отже, формулюються таким чином:

- 1) суспільство, що архаїзується;
- 2) репродуктивне суспільство;
- 3) модернізаційне суспільство;
- 4) інноваційне суспільство.

Суттєвим моментом і сенсом міркувань про спільне й розбіжності між поняттями «інноватизація» й «модернізація» є, на наш погляд, відмінності в таких основних характеристиках, як «зміст процесу нововведення» й «інструменти нововведення» [4]. Тобто, якщо *змістом інноватизації* слугує *принципове нововведення*, то у випадку *модернізації* йдеться лише про «часткове оновлення існуючої технології» [Там само]. Інакше кажучи, для *модернізації* новизна продукту й технології не є смислоутворювальною характеристикою, і тому роль її *інструментів* виконують *запозичення, перенос, адаптація, поширення* існуючих продуктивних технологій та здобутків, одержуваних на їх основі. Тоді як *інструментами інноватизації* слугують операції щодо *створення нового продукту, упровадження новітніх* (проривних, прогресивних) *технологій, способів отримання й застосування передової продукції* (техніки, обладнання, знаряддя тощо).

Вочевидь сказане означає, що єдиною принциповою ознакою-підставою для диференціювання понять «інноватизація» й «модернізація» може слугувати *ступінь новизни* (продукту, процесу, способу) [1], що й уможлиблює далі співвіднесення з цими поняттями таких термінів, як «інноваційність» та «інновативність».

Отже, насамперед зазначимо, що завдяки новим напрямам розвідок в інноваційній проблематиці (теорія інноватики, економіка інноватики, теорія

інноватизації економічних систем тощо), наразі визначаються *пріоритети* інноватизації як методологічного конструкту, відповідно до яких:

а) *інноватизація* подається як процес накопичення, збереження, використання й розвитку інноваційного потенціалу суб'єктів будь-якої системи суспільства (економічної, виробничої, соціальної, політичної, освітньої тощо);

б) основними *формами* діяльності суб'єктів інноватизації постають *інноваційність* та *інновативність* [2].

За визначенням, що надає М. Посталюк, *інноваційність* – це креативні можливості та здатність суб'єктів діяльності [зокрема, господарчої – В. Д.] створювати різні типи інновацій «у спосіб створювального руйнування (Й. Шумпетер) технічного, технологічного, організаційного, управлінського, соціального, екологічного, економічного, інституціонального тощо внутрішнього середовища власного проживання» [Там само].

Інновативність – це креативні можливості та здатність суб'єктів діяльності «транслювати, мультиплікувати різні типи інновацій у спосіб запозичення з іншого зовнішнього середовища власного проживання» [Там само].

Суттєвим, на наш погляд, є те, що науковець, розглядаючи інноватизацію як чинник розвитку економічних систем у просторовому вимірі, акцентує увагу на тому, що запорукою сталості просторових структур розвитку макроекономічної системи є спроможність останньої до *генерування* задля наступного виявлення й реалізації інноваційності й інновативності суб'єктів на всіх ієрархічних рівнях системи. У цьому випадку – властивість [економічної] системи «створювати й зберігати такі фрактальні зв'язки між структуроутворювальними елементами, які дозволяють підтримувати параметри її динамічного оновлення на завданому рівні, – з метою ефективного функціонування в конкретному середовищі» [Там само]. При цьому автор наголошує на необхідності врахувати таку закономірність динамічного розвитку, як «єдність сталості та мінливості, рівноважності й нерівноважності структур цього процесу» [Там само].

Як суттєвий підсумок наведених міркувань очевидно слід розглядати твердження автора, що, за пропонованих обставин, вихідним критерієм має слугувати перехід системи «від стану мінливості й нерівноважності до стану рівноважного, збалансованого й узгодженого динамічного розвитку» [2].

Таким чином, спираючись на викладене вище, а також виходячи з первісно актуалізованого нами предмету статті, маємо констатувати таке. Розроблена нами свого часу (2007 р.) концепція *проектування інноваційних педагогічних систем* не лише не втрачає актуальності, але й виявляє свою особливу доречність в умовах сучасної дійсності, що є вкрай ускладненою через сукупність макрочинників зовнішнього впливу. Тому розглянуті в цій статті й піддані аналізу міркування науковців стосовно шляхів інноватизації в різних сферах людської діяльності будемо вважати *концептуально відповідними* ідеям, задекларованим у нашому дослідженні [1]. Сенс цієї відповідності полягає в тому, що:

1. Проектування в освітньому просторі дійсно постає унікальною, але й, водночас, універсальною процедурою інноватизації, оскільки *новизна* (як ознака творчості «першого роду» – В. Д.) властива як *продукту* (інноваційна педагогічна система), так і *процесу* (проектування як новий спосіб, нова технологія).

2. Нова якість процесу проектування пов'язана з *праксеологічними ресурсами* технології проектування, що уможлиблює майже необмежене її застосування в будь-якій сфері соціальної діяльності.

3. Сутнісні ознаки, визначені нами для такого класу систем, як *інноваційна педагогічна система*, гарантують отримання *якісного інноваційного продукту*, оскільки від початку процесу проектування *модель* створюваної системи забезпечується необхідними *системними* (у зовнішніх зв'язках) і *синергетичними* (у зовнішніх стосунках) параметрами, а саме: *ангажованість, експансивність, інтегрованість, концептуальність, широта, інтенсивність, енергетичність, стійкість, синергічність* [1].

Отже, якщо інновацію розглядати в єдності таких вихідних характеристик, як: а) новизна продукту й процесу; б) генетична здібність (сприяння виникненню подальших новоутворень, що ми формулюємо як «рекурсія творчості» [1]); в) можливості екстраполяції на інші гностико-практичні площини, – то ми маємо стверджувати цілковиту прийнятність *технології проектування інноваційних педагогічних систем* – саме як оригінального (високотворчого), трансдисциплінарного (універсального), оновлювально-детермінованого (запрограмованого на відтворення) інструменту інноватизації в соціальному (а далі – відкритому освітньому) просторі.

Список використаних джерел:

1. Докучаєва В. В. Теоретико-методологічні засади проектування інноваційних педагогічних систем : дис. ... док-ра пед. наук : 13.00.01. Луганськ, 2007. 481 с.
2. Посталюк М. П. Инноватизация пространственных структур развития экономических систем. *Проблемы модернизации и перехода к инновационной экономике*. 2014. № 3. С. 34-37. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/innovatizatsiya-prostranstvennyh-struktur-razvitiya-ekonomicheskikh-sistem/viewer>.
3. Прокин В. В. Модернизация российской социально-экономической системы : системный подход. URL: <http://vestnik.pstu.ru>.
4. Тарасенко С. С. , Степанов А. А. , Золотарева А. Ф. , Степанов И. А. Стратегия и модели инноватизации региональной экономики : монография. М., 2013. 207 с. URL: <https://unitech-mo.ru/upload/iblock/f6d/f6d598608c20158a18539efe51647cbe.pdf>.

ВПРОВАДЖЕННЯ НЕДИСКРИМІНАЦІЙНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТІ НА ПРИКЛАДІ РОБОТИ АНТИДИСКРИМІНАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ ОГІЇВСЬКОГО НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО КОМПЛЕКСУ

Какадій В.М.

здобувач наукового ступеня доктора філософії
Харківська гуманітарно-педагогічна академія
заступник директора з виховної роботи
Огіївський навчально-виховний комплекс

ЗМІСТ

Секція І

Розвиток педагогічної науки й освіти: історія та сучасність

Бень В. В., Васильєва С. О.

Сутність і принципи вальдорфської педагогіки 3

Бондар Т. В.

Наукові підходи до розв'язання проблеми організаційно-просвітницької діяльності товариства «Знання» в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) 6

Бондаренко А. С.

Діяльність кафедр Харківського державного учительського інституту в повоєнні роки 9

Вихрущ В. О., Романишина Л. М.

Педагогічна ментальність у формуванні фахової компетентності педагога 13

Довженко Т. О., Небитова І. А.

Мотивація професійного вибору майбутньої професії студентів факультету початкового навчання як головний компонент їхнього професійного зростання. 16

Жадько О. А.

Генеza ідеї місцевого самоврядування в Україні 20

Зеленська Л. Д.

Методи історико-педагогічного дослідження у розрізі парадигми наукового знання 23

Зозуля К. В.

Сучасні методи навчання хореографії дітей молодшого шкільного віку в позашкільних закладах освіти 27

Іонова О. М.

Штайнер-педагогіка в контексті сучасних культурно-освітніх викликів 30

Калашнікова Л. М., Ло Юаньвень

Педагогічний потенціал китайської естрадної музики як засіб творчого самовираження майбутніх музично-педагогічних працівників 33

Карпенко Л. М., Васильєва С. О.

Єдність шкільного і сімейного виховання в досвіді В. О. Сухомлинського і в сучасних реаліях 37

Кін О. М.

Діяльність студентських громадських організацій на території Західної України в 1919-1939 рр. 41

Лаврушина Н. М.

Становлення державної системи соціального забезпечення дітей і (1919 р. – 20-ті рр. ХХ ст.) 45

Лі Янь

Урахування специфіки художньо-педагогічних спеціальностей у процесі формування готовності вчителів образотворчого мистецтва до творчої самореалізації 48

Лупаренко С. Є.	
Розвиток дитячої літератури в Україні в ХІХ ст.	51
Матвійчук Ю. Ю.	
Використання інтегрованих курсів в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти: історичний досвід.	55
Пісоцька М. Е.	
Індивідуалізація навчання студентів на заняттях з педагогічних дисциплін: історичний досвід	58
Попова О. В., Кабанська Г. А., Остапенко Л. П.	
Педагогічне прогнозування розвитку інноваційних процесів освіти.	62
Рогова Т. В., Рогова О. В.	
Сутнісні характеристики освіти в контексті сучасних викликів	65
Свічкарь В. Р.	
Суспільно-корисна праця студентської 20-х років ХХ століття як передумова розвитку в Україні	69
Таможська І. В.	
Підготовка науково-педагогічних кадрів у приват-доцентурі університетів України (друга половина ХІХ – початок ХХ століття)	72
Троцько А. В., Друганова О. М.	
Проблема удосконалення лекційних занять в університетах України: історико-педагогічний аспект	76
Ялліна В. Л.	
Деякі питання кадрового забезпечення шкіл Харківської губернії наприкінці ХІХ ст.	80
 Секція II Психолого-педагогічні особливості дистанційної освіти	
Безвесільна Н. Т., Дудка Л. А.	
Дистанційна освіта як інноваційна технологія навчання студентів другої іноземної мови: досвід розробки курсу	85
Мандрікова М. О., Твердохліб Т. С.	
Організація дистанційного навчання в сучасних закладах загальної середньої освіти	88
Штефан Л. А.	
Дистанційна освіта як форма організації навчання	92
 Секція III Психолого-педагогічні основи інклюзивної освіти	
Гончарова Н. В.	96
Розвиток життєвої компетентності у дітей з особливими освітніми потребами засобами дидактичних ігор	
Єльчанінова Т. М., Сушко В. В.	99
Основи психокорекційної роботи з учнями з особливими освітніми потребами	
Камишева О. В.	
Робота з дітьми з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти	103

Пісоцька М. Е., Псарьова М. Д.	
Погляди вчених США на поведінково-освітні методи роботи з дітьми з розладом спектру аутизму.	106
Собченко Т. М.	
Формування готовності майбутніх педагогів до організації освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти в закладах загальної середньої освіти	110
Чемоданова М. Ф.	
Cooperative learning as a strategy of inclusive education	113
Секція IV Інноваційні технології в навчанні й вихованні школярів	
Агаркова Н. О.	
Смарт-освіта в сучасному освітньому середовищі	117
Борзенко О. С., Романова Н. В.	
Навчання учнів предметам природничого циклу в контексті положень «Нової української школи»	120
Васильєва С. О., Трубавіна І. М.	
Поняття про новації та інновації в педагогічній діяльності вчителя	124
Докучаєва В. В.	
Проектування як інструмент інноватизації освітнього простору	127
Какадій В. М., Савельєва А. В.	
Впровадження дискримінаційного підходу в освіті на прикладі роботи антидискримінаційного центру Огіївського навчально-виховного комплексу	131
Котко Т. О.	
Нетрадиційні уроки як форма навчання в закладі загальної середньої освіти	135
Лазарєв М. О., Лазарєва О. М., Лазарєва К. С.	
Можливості технологій евристичної освіти для формування професійно-творчих компетентностей майбутнього педагога	138
Мариновська О. Я.	
Діагностичний інструментарій: технологія інтелектуальної капіталізації знань учнів	142
Немцова І. В., Немцова Т. Є.	
Роль інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі	145
Охременко Г. І.	
Інформаційно-комунікативні технології та їх роль у педагогічному процесі	148
Прокопенко І. А.	
Стан готовності вчителів та адміністрації шкіл м. Харкова до фасилітаційної взаємодії з учнями (практичний кейс)	151
Петренко Я. С.	
Benefits of digital shift in education	156

Секція V. Проблеми вищої та середньої школи: дидактика, виховання, управління

Гузенко Н. О., Попов В. Д.

Застосування виховних ситуацій у процесі формування досвіду моральної поведінки старших підлітків **160**

Гук І. П.

Педагогічне забезпечення самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності студентів медичного коледжу **163**

Дейниченко Г. В., Дейніченко Т. І.

Роль і місце технічного конструювання в умовах реформування загальної середньої освіти **167**

Жуков В. П.

Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до інтегрованого навчання учнів під час педагогічних практик **170**

Золотухіна С. Т., Лозова В. І.

Експеримент у системі педагогічного дослідження **174**

Кабацька О. В.

До питання створення здоров'язбережувального освітнього середовища в закладі вищої освіти **176**

Князян М. О.

Дослідницька компетентність майбутніх перекладачів: сутність та структура **180**

Кохан Д. М.

Вплив гендерних стереотипів сучасного суспільства на формування шляхетного ставлення до жінки **183**

Красін С. А.

Аналіз поглядів студентів на проблему формування готовності до усвідомленого батьківства **186**

Лебедик Л. В.

Сучасні вимоги до змісту підготовки майбутніх викладачів вищої школи **189**

Ленська О. О., Ступницька Н. М.

Специфіка викладання для студентів із девіантною поведінкою **193**

Прокопенко А. І., Доценко С. О.

Цифрова компетентність майбутнього фахівця **196**

Ткачов С. І., Ткачова Н. О., Ткачов А. С.

Інноваційний університет як флагман сучасної вищої освіти **199**

Харківська А. А.

Імплементация принципів академічної доброчесності ЗВО на засадах просвітницької діяльності **203**

Юрченко О. В.

Особливості осмислення давньоруської етніміки як фактору творення національної свідомості **207**

Avdieienko I. M., Kotova A. V., Shamaieva I. I.

Main types of non-linguistic specialty students' self-study **211**

廖彩之 何继林

大学生主观幸福感与自我效能感的关系研究

214

Ляо Цайчжи

Дослідження взаємозв'язку суб'єктивного благополуччя і самооефективності студентів

Секція VI Розвиток обдарованої особистості в сучасному освітньому середовищі

Гречко Д. М.

Робота з обдарованими студентами на заняттях української мови та літератури 223

Гура І. В., Ткаченко В. М., Козуб К. І.

Психолого-педагогічні особливості роботи викладача-словесника з обдарованими студентами 226

Ісаєва С. М.

Обдарована особистість у сучасному освітньому середовищі: виявляємо, розуміємо, підтримуємо 230

Сасімова І. А., Фоменко О. Л.

Пошуково-дослідна робота – інструментарій прояву обдарованості та формування компетентностей здобувача освіти 233

Ушмарова В. В.

Технології освіти обдарованих дітей у освітньому середовищі початкової школи науково педагогічного проекту «Інтелект України» 237

Секція VII

Актуальні проблеми освіти дорослих

Боголій М. О.

Міжкультурний підхід як основа навчання іноземних мов 241

Лешньова Н. О., Павлова Л. В., Сергєєва О. А.

Викладання іноземної мови у вікових групах: принципи і підходи 244

Лутаєва Т. В.

Особливості організації освіти дорослих в університетському просторі: історико-педагогічний аспект 248

Стрельніков В. Ю.

Застосування тьюторської технології «Діадної взаємодії» у післядипломній освіті вчителя 251

Трухан А. В.

Можливості International Child Development Program в наданні фасилітативної підтримки сім'ям у Норвегії 254

Секція VIII

Соціально-психологічні засади розвитку особистості в освітньому процесі

Діомідова Н. Ю. Типологія емоційно-інтелектуальних здібностей студентів	258
Довженко О. О., Ходикіна Ю. Ю. Інноваційні технології як чинник розвитку особистості в освітньому процесі	262
Дорошко І. І., Довженко О. О., Туріщева Л. В. STREAM-технології в дошкільній освіті	265
Кривко М. Ю. Переваги освітньо-культурної глобалізації в сучасному Євразійському просторі	268
Малихіна О. Є., Туріщева Л. В. Використання настільних ігор як умова соціалізації дітей з особливими потребами	274
Поденко О. Ю., Поденко А. В. Психологічні особливості формування конкурентоздатної команди в організації	277
Секція ІХ	
Порівняльна педагогіка в сучасному світі	
Балацінова А. Д. Навчальні округи у Франції: історія та сучасність	282
Бао Шуцзюань Особливості розвитку дітей дошкільного віку в закладах дошкільної освіти в КНР	285
Бекетова Ю. В., Садова Н. О. Розвиток порівняльно-педагогічної науки в США	288
Ван Янься Інтегративний підхід на уроках музики у КНР	292
Ду Цзінсюй Історико-педагогічні аспекти становлення ідеї формування в китайської студентської молоді підприємницької компетентності	295
Крутій К. Л., Молнар Т. І. Вплив крос культурних особливостей студентів із КНР на результати навчання у закладі вищої освіти	298
Лу Баовень Сучасні тенденції етнокультурного навчання студентів закладів вищої освіти КНР та України: порівняльний аналіз	301
Май Вень Педагогічний потенціал музики як фактору духовно-естетичного виховання особистості (за поглядами українських та китайських науковців)	304
Разуменко Т. О. Особливості освітніх програм підготовки хореографів у КНР	308
Рибалко Л. С., Чжоу Мін Поняття «естетичний смак музично-педагогічних працівників» у	311

дослідженнях вітчизняних і китайських учених

Сергєєва О. А.

Розвиток науково-дослідної компоненти в освітньому процесі закладів вищої освіти США **314**

Хоу Ісюань

Проблеми стимулювання майбутніх учителів хімії до професійної самореалізації в освітньому середовищі України і Китаю **318**

Хуан Тівень

Особливості організації освітнього процесу студентів-музикантів у закладах вищої освіти в КНР **321**

Чжан Ян

Вплив національно-культурних традицій на розвиток музичної освіти в КНР (друга половина ХХ ст.) **323**

Щебликіна Т. А., Джоу Юнь

Історичні передумови розвитку вокально-педагогічної освіти в Китаї **327**

Ян Чженьюй

Передумови становлення вищої музичної освіти в КНР **330**

Sollied S.

Experiences from parental guidance in Norwegian shelters **333**

张国民

未来的编舞者必须在教孩子跳舞之前做好充分的准备。

Чжан Гомінь

Підготовка майбутніх хореографів для роботи у дитячих танцювальних колективах КНР **337**

Секція Х

Актуальні питання професійної підготовки фахівця

Васильєва О. В., Чень Жуйцзюнь

Проблема формування вміння виконавської інтерпретації в майбутніх викладачів вокалу **342**

Єпіхіна М. А.

Наукові підходи у дослідженні партнерської взаємодії майбутнього вчителя початкової освіти **345**

Кабанська О. С., Пліс В. П., Стрельченко Д. В.

Використання цифрових технологій у професійній підготовці майбутніх вчителів-філологів **348**

Кайдалова Л. Г., Фесенко В. Ю., Шварп Н. В.

Технологія змішаного навчання у підготовці майбутніх фахівців охорони здоров'я **351**

Климентьєва О. С.

Підготовка майбутніх правоохоронців до розв'язання конфліктів **355**

Корнюш Г. В.

Медіаграмотність викладача іноземної мови як вимога часу в контексті вирішення завдань іншомовної підготовки студентів закладів вищої освіти **358**

Крутій К. Л., Попович О. М.

Можливості використання форсайт-гри у підготовці студентів до роботи в сенсорно збагаченому середовищі з малюками. **362**

Лебедева К. О.

Визначення рівня сформованості професійної компетентності студентів у контексті ресурсного підходу **365**

Лей Сяо

Характерні особливості культурного самовираження у процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва **369**

Микитюк С. О.

Освітнє середовище ЗВО як ресурс якості підготовки майбутніх педагогів-вихователів закладів дошкільної освіти **372**

Романюк Д. Х.

Підготовка майбутніх філологів до організації тьюторської діяльності в університетах **375**

Салі О. В.

Проектні технології формування соціокультурної компетентності студентів у процесі навчання іноземних мов **379**

Славінська Ю. С.

Педагогічні засади мотивації майбутніх лікарів-стоматологів до професійної самореалізації у освітньому процесі в закладах вищої медичної освіти **382**

Соколова А. В., Цай Ін'їн

Підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва до музично-естетичної діяльності в класі постановки голосу **385**

Ульянова В.С.

Підвищення якості вищої музично-педагогічної освіти на засадах адаптивного управління **389**

Усиченко О. В.

Інтелектуально-оцінювальні вміння як важливий складник професійної компетентності майбутніх фахівців кухарської справи **392**

СЕКЦІЯ XI

Студентські студії

Башкір О. І., Ільченко А. Р.

Формування термінологічної компетентності учнів на уроках іноземної мови **396**

Єсьман І. В., Курасова А. А.

Формування основ академічної доброчесності в учнів початкової школи **399**

Зеленська Л. Д., Шевченко Ю. Д.

Психолого-педагогічний супровід здобувачів вищої освіти з вадами зору **403**

Калашнікова Л. М., Кондратьєва Т. С.

Дослідницькі завдання як засіб формування дослідницьких умінь здобувачів вищої освіти **407**

Калашнікова Л. М., Майстрюк І. С.	
Питання забезпечення педагогічної підтримки студента у навчально-виховному процесі ЗВО	410
Лазарєва О. М., Стрельченко Є. О.	
Особливості навчання дітей з вадами зору в інклюзивній освіті	414
Попова О. В., Цапко А. М., Топчій Д. С.	
Розвиток професійного статусу вчителя в КНР	417
Собченко Т. М., Гусенко К. В.	
Використання технології проблемного навчання у сучасній школі	421
Відомості про авторів	426

Наукове видання

За редакцією
Золотухіної Світлани Трохимівни

**Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних
викликів: теорія і практика**
Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Харків, 12 грудня 2019 р.)

Відповідальна за випуск: **Н.О. Ткачова**
Технічний редактор: **О.М. Кін**

*Відповідальність за дотримання вимог академічної
добросовісності несуть автори*

Підписано до друку 13.01.2020 Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк – офсетний. Ум. друк. арк. 27,94.
Обл.-вид.арк. 30,01 Зам. № 533. Наклад 300 прим. Ціна договірна.

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С.Сковороди.
Україна, 61002, м. Харків, вул. Алчевських,29.

Видавництво «Мітра»
Свідоцтво про державну реєстрацію: Серія ДК №1635
від 25.12.03. Ліцензія №1413900866
т.: +380675765437, e-mail: mitra_izdat@meta.ua
